

Sygnatura akt III U 895/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 18-06-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 12-06-2014r. w Koninie

sprawy **B. M., R. M. (1), M. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z udziałem zainteresowanych **1. (...) sp. z o.o. z siedzibą w K.**

2. M. S.

o przeniesienie odpowiedzialności za zaległe składki

na skutek **B. M., R. M. (1) i M. P.**

od **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział**

w **P.**

od decyzji **nr (...) z dnia 15 grudnia 2011r** znak **(...)-**

(...)

nr (...) z dnia 15 grudnia 2011r znak **(...)- (...)**

nr (...) z dnia 15 grudnia 2011r znak **(...)- (...)**

I. Zmienia zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdza, iż odwołujący M. P., B. M. i R. M. (1) nie odpowiadają solidarnie za zaległości z tytułu składek i odsetek za zwłokę od tych zaległości, obciążające konto płatnika składek (...) sp. z o.o. z siedzibą w K. : z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres 01/2006 - 02/2006, ubezpieczenie zdrowotne za okres 12/2005-02/2006 oraz z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 01/2006-02/2006, w tym za 02/2006 dotyczącym wszystkich składek solidarnie z M. S. .

II. Zasądza od pozwanego na rzecz odwołującego M. P. kwotę 10.800zł., i na rzecz odwołujących R. M. (1) i B. M. solidarnie kwotę 7.200 zł, na rzecz B. M. kwotę 3.600zł, na rzecz R. M. (1) kwotę 3.600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt III U 895/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. Inspektorat

w K. decyzją nr(...), znak: (...)- (...)

z dnia 15 grudnia 2011 roku orzekł, że M. P. odpowiada za zaległości z tytułu składek i odsetki za zwłokę od tych zaległości obciążające konto płatnika składek (...) sp. z o. o. z siedzibą w K., przy ulicy (...)

Organ rentowy wskazał, że odpowiedzialność M. P. dotyczy należności z tytułu składek obciążających płatnika składek (...) sp. z o. o. wynoszących na dzień 15 grudnia 2011 roku – 64.228,85 złotych, w tym odpowiednio:

1. zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres 1/2006 – 02/2006 – 28.466,65 złotych,
2. zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres 12/2005 – 02/2006 – 7.059,62 złotych,
3. zaległości z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 01/2006 – 02/2006 – 2.443,58 złotych,
4. odsetki za zwłokę od ww. zaległości z tytułu składek naliczone na dzień 15 grudnia 2011 roku – 26.259,00 złotych.

ZUS wskazał przy tym, że odpowiedzialność M. P. jest odpowiedzialnością solidarną za okres od 12/2005 do 01/2006 z R. M. (1) i B. M.. Ponadto odpowiedzialność M. P. za okres (...) jest odpowiedzialnością solidarną z R. M. (1), B. M. i M. S..

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał m.in., że ze zgromadzonej

w sprawie dokumentacji wynika, iż w okresie, którego dotyczy zaległość członkami zarządu spółki (...) sp. z o. o. byli M. P. (od 27.06.2005 r. do 15.03.2006 r.), B. M. (od 27.06.2005 r. do 15.03.2006 r.) i R. M. (1) (od 27.06.2005 r. do 15.03.2006 r.) oraz M. S. (od 15.03.2006 r. do nadal). ZUS wskazał bowiem, że do chwili wydania decyzji nie wyrejstrowano płatnika składek, który to nie dokonał

w obowiązującym terminie i w pełnych wysokościach opłat na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych. Podjęte zaś czynności egzekucyjne prowadzone z majątku spółki nie przyczyniły się do zaspokojenia roszczeń i spłaty zadłużenia z tytułu składek.

W konkluzjach uzasadnienia decyzji organ rentowy – po przytoczeniu stosownych regulacji prawnych – uznał, że M. P. odpowiada całym swoim majątkiem za zaległości z tytułu składek płatnika składek (...) sp. z o. o. i z tymi członkami zarządu (B. M., R. M. (1) (za 12/2005 do 02/2006), M. S. (za 02/2006) za zaległości wynikające z działalności spółki, które powstały w czasie pełnienia przez niego obowiązku członka zarządu spółki.

Decyzją nr (...), znak: znak: (...)- (...)

z dnia 15 grudnia 2011 roku orzekł, że B. M. odpowiada za zaległości

z tytułu składek i odsetki za zwłokę od tych zaległości obciążające konto płatnika składek (...) sp. z o. o. z siedzibą w K., przy ulicy (...)

Organ rentowy wskazał, że odpowiedzialność B. M. dotyczy należności z tytułu składek obciążających płatnika składek (...) sp. z o. o. wynoszących na dzień 15 grudnia 2011 roku – 64.228,85 złotych, w tym odpowiednio:

5. zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres 1/2006 – 02/2006 – 28.466,65 złotych,
6. zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres 12/2005 – 02/2006 – 7.059,62 złotych,
7. zaległości z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 01/2006 – 02/2006 – 2.443,58 złotych,

8. odsetki za zwłokę od ww. zaległości z tytułu składek naliczone na dzień 15 grudnia 2011 roku – 26.259,00 złotych.

ZUS wskazał przy tym, że odpowiedzialność B. M. jest odpowiedzialnością solidarną za okres od 12/2005 do 01/2006 z R. M. (1) i M. P.. Ponadto odpowiedzialność B. M. za okres 02/2006 jest odpowiedzialnością solidarną z R. M. (1), M. P. i M. S..

Uzasadnienie decyzji zawierało tożsamą treść, jak w przypadku decyzji (...)

Decyzją nr (...) znak: (...) - (...)

z dnia 15 grudnia 2011 roku orzekł, że R. M. (1) odpowiada za zaległości z tytułu składek i odsetki za zwłokę od tych zaległości obciążające konto płatnika składek (...) sp. z o. o. z siedzibą w K., przy ulicy (...)

Organ rentowy wskazał, że odpowiedzialność R. M. (1) dotyczy należności z tytułu składek obciążających płatnika składek (...) sp. z o. o. wynoszących na dzień 15 grudnia 2011 roku – 64.228,85 złotych, w tym odpowiednio:

9. zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres 1/2006 – 02/2006 – 28.466,65 złotych,

10. zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres 12/2005 – 02/2006 – 7.059,62 złotych,

11. zaległości z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 01/2006 – 02/2006 – 2.443,58 złotych,

12. odsetki za zwłokę od ww. zaległości z tytułu składek naliczone na dzień 15 grudnia 2011 roku – 26.259,00 złotych.

ZUS wskazał przy tym, że odpowiedzialność R. M. (1) jest odpowiedzialnością solidarną za okres od 12/2005 do 01/2006 z B. M. i M. P.. Ponadto odpowiedzialność B. M. za okres (...) jest odpowiedzialnością solidarną z B. M., M. P. i M. S..

Uzasadnienie decyzji zawierało tożsamą treść, jak w przypadku decyzji nr (...)

Decyzją nr (...) znak: znak: (...) - (...)

z dnia 15 grudnia 2011 roku orzekł, że M. S. odpowiada za zaległości z tytułu składek i odsetki za zwłokę od tych zaległości obciążające konto płatnika składek (...) sp. z o. o. z siedzibą w K., przy ulicy (...)

Organ rentowy wskazał, że odpowiedzialność R. M. (1) dotyczy należności z tytułu składek obciążających płatnika składek (...) sp. z o. o. wynoszących na dzień 15 grudnia 2011 roku – 108.127,37 złotych, w tym odpowiednio:

13. zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres 02/2006 – 04/2006 – 50.360,22 złotych,

14. zaległości z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres 02/2005 – 04/2006 – 10.514,07 złotych,

15. zaległości z tytułu składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres 02/2006 – 04/2006 – 3.594,06 złotych,

16. odsetki za zwłokę od ww. zaległości z tytułu składek naliczone na dzień 15 grudnia 2011 roku – 43.659,00 złotych.

ZUS wskazał przy tym, że odpowiedzialność M. S. za (...) jest odpowiedzialnością solidarną z M. P., B. M. i R. M. (1).

Uzasadnienie decyzji zawierało tożsamą treść, jak w przypadku poprzednich decyzji.

Odwołanie od powyższych decyzji złożyli B. M., M. P.

i R. M. (1) zarzucając dokonanie błędnych ustaleń pomijających fakt, że sytuacja spółki w czasie wystąpienia z niej odwołujących była bardzo dobra

i gdyby ZUS od razu zajął się sprawą uzyskałby zaspokojenie z majątku spółki.

Odwołujący wskazali, że zostali odwołaniu z zarządu z dniem 15 marca 2006 roku i w tym dniu nie byli już członkami zarządu, tak więc nie powinni odpowiadać za miesiąc luty ponieważ za tę należność odpowiadał nowy zarząd, gdyż termin zapłaty upłynął w dniu 15 marca 2006 roku. W momencie wystąpienia ze spółki termin płatności jeszcze nie upłynął, wg odwołujących żądanie odsetek od dochodzonej kwoty sprzeczne jest z zasadami współzycia społecznego. Odwołujący podkreślili, że w momencie ich odwołania spółka stanowiła zorganizowane przedsiębiorstwo wraz z aktywami, pasywami oraz gotówką w kasie, w stanie jakim nie było przesłanek ogłoszenia upadłości. Stan aktywów spółki znacznie przekraczał zobowiązania spółki, a dalsze losy spółki nie są im znane. W ocenie odwołujących należności winny być dochodzone od spółki albo od obecnego członka zarządu, dodatkowo wskazując, że nie wykazano, aby egzekucja z całego majątku spółki okazała się bezskuteczna, dlatego w ocenie odwołujących decyzje ZUS sprzeczne są z wydanym zaświadczeniem o niezaleganiu z opłatą składek z dnia 25 stycznia 2006 roku.

M. S. nie wniósł odwołania od decyzji jego dotyczącej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołań podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonych decyzjach.

Sąd na zasadzie art. 477¹¹ § 2 k.p.c. wezwał do udziału w charakterze zainteresowanego (...) sp. z o. o. z siedzibą w K. oraz M. S..

Wyrokiem z dnia 29 października 2012 roku wydanym w sprawie o sygn. akt III U 180/12 Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdził, iż odwołujący M. P., B. M. i R. M. (1) nie odpowiadają solidarnie za zaległości

z tytułu składek i odsetek za zwłokę od tych zaległości, obciążające konto płatnika składek (...) sp. z o. o. z siedzibą w K.: z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres 01/2006 – 02/2006, ubezpieczenie zdrowotne za okres 12/2005 – 02/2006 oraz z tytułu składek na Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za 01/2006 – 02/2006, w tym za 02/2006 dotyczący wszystkich składek solidarnie z M. S. oraz orzekł o kosztach postępowania.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżając go w całości i wniósł o jego zmianę poprzez oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu apelujący podniósł m.in., że powołana przez Sąd Okręgowy argumentacja odnośnie określenia właściwego czasu do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości odnosi się do innego stanu prawnego.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 12 czerwca 2013 roku uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w Koninie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania w instancji odwoławczej.

W uzasadnieniu Sąd apelacyjny wskazał m.in., że w dacie powstania zaległości składkowych objętych zaskarżonymi decyzjami nie obowiązywało już rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 24 października 1934 roku Prawo upadłościowe, a ustawa z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze. Akty te zaś odmienne regulują kwestię przesłanek uzasadniających zgłoszenie wniosku o upadłość w rozumieniu art. 116 ustawy Ordynacja podatkowa.

Sąd apelacyjny wskazał jednocześnie, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na jednoznaczne rozstrzygnięcie, czy w stosunku do odwołujących w trakcie pełnienia przez nich funkcji członków zarządu spółki występowały okoliczności obligujące do wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości. Sąd ten zakwestionował także sposób sformułowania zlecenia do biegłego sporządzającego w sprawie opinię wskazując, iż przedmiotem opinii nie mogą być kwestie prawne, w tym wykładnia podjęć używanych w przepisie prawa.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że przy ponownym rozpoznaniu sprawy należy zażądać kopii sprawozdań finansowych, bilansów, zeznań (...)spółki i wystąpić o informacje do ZUS i Urzędu Skarbowego czy spółka wywiązywał się wobec tych organów z zobowiązań płatniczych co do wysokości i terminowości, od kiedy zaistniało opóźnienie w płatnościach składek i podatków, od kiedy zaprzestano całkowicie regulować należności, a nadto, czy spółka składała wnioski o rozłożenie zaległości na raty, ich umorzenie bądź odroczenia terminu płatności.

Po ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Aktem notarialnym – umową spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z dnia 21 kwietnia 2005 roku (rep. (...)) zawarta została spółka (...).

(...) sp. z o. o. w G. zarejestrowana została w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 28 czerwca 2005 roku. Przedmiot działalności stanowiła produkcja gotowych wyrobów włókienniczych, z wyłączeniem odzieży i działalności usługowej, produkcja konstrukcji metalowych z wyłączeniem działalności usługowej, działalność usługowa pozostała w zakresie naprawy wyrobów z brezentu i wyposażenia.

Organem zarządzającym spółki została 3 osobowy zarząd, w skład którego weszli R. M. (1), M. P., B. M.. Byli oni jednocześnie udziałowcami spółki.

W dniu 15 marca 2006 roku doszło do sprzedaży udziałów przez R. M. (1), M. P. i B. M. na rzecz M. S. na podstawie odrębnych umów zbycia udziałów.

Z uwagi na powyższe na nadzwyczajnym Zgromadzeniu Wspólników podjęto uchwałę o zmianie w składzie spółki (...). Odwołano wówczas R. M. (1), M. P. oraz B. M. z dniem 15 marca 2006 roku. Jednocześnie powołany został nowy Prezes Zarządu – M. S.. Sporządzono nadto bilans zysków i strat.

Zmiana składu zarządu ujawniona została w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 30 marca 2006 roku. Z tą też datą wpisano, iż organem spółki jest jednoosobowy zarząd w osobie M. S., który został jednocześnie jedynym udziałowcem. Z dniem 30 marca 2006 roku zarejestrowano nadto zmianę siedziby spółki z G. na(...).

W dniu 15 marca 2006 roku odwołujący przekazali M. S. środki trwałe na łączną kwotę 261.952,23 zł, materiały, produkty gotowe (zapasy) na kwotę 620.355,36 zł, pisemne wierzytelności (zobowiązania) na kwotę 1.638.002,29 zł, gotówkę w kwocie 477.058,29 zł oraz 188,02 Euro, należności publicznoprawne na kwotę 25.795 zł na rzecz Urzędu Skarbowego, a także należności publicznoprawne w kwocie 54.876,10 zł na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Postanowieniem z dnia 11 kwietnia 2008 roku Naczelnik Urzędu Skarbowego w K. umorzył postępowanie egzekucyjne prowadzone wobec majątku spółki (...) sp. z o. o. co do egzekucji kwoty 28.466,60 zł z tytułu składek na FUS, 7.059,50 zł z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne, 2.443,60 zł z tytułu składek na FGŚP i FP.

W okresie od stycznia do marca 2006 roku spółka (...) dokonała wpłat z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych PIT – (...)na kwoty 2.848,00 zł (za styczeń) i 2.934,00 zł (za luty) nie posiadając zatem zaległości podatkowych.

Spółka wywiązywała się także z zobowiązań z tytułu składek za miesiące wrzesień 2005 roku i październik 2005 roku. Za sierpień, listopad i grudzień 2005 roku składki zostały opłacone. Dopiero od lutego 2005 roku spółka całkowicie zaprzestała płacenia składek. Jednocześnie nie składała w okresie od stycznia do marca 2006 roku wniosków o umorzenie zaległości, odroczenie terminu płatności bądź rozłożenia tych należności na raty.

Zobowiązania te jednak nie przekroczyły majątku spółki (zarówno na dzień 31 grudnia 2005 roku, jak i na dzień 15 marca 2006 roku). Pomimo znajdowania się spółki – do dnia 15 marca 2006 roku – w fazie rozwojowej nie wystąpiło

do tej daty zjawisko niewypłacalności, które rodziłoby zarazem konieczność ogłoszenia upadłości spółki. Majątek trwały i obrotowy spółki

w dniu 15 marca 2006 roku po jego spieniężeniu pozwalał na pokrycie zobowiązań wobec organu rentowego, a także na uzyskanie dodatkowych wolnych środków finansowych. Wolne środki spółki na dzień 15 marca 2006 roku wnosiły ponad 478.000 złotych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów zgromadzonych w toku postępowania, w tym zebranych w aktach organu rentowego, akt komorniczych(...) oraz aktach Prokuratury Apelacyjnej w (...) o sygn. Ap(...) w szczególności bilansu oraz rachunku zysków i strat wg stanu na dzień 31 grudnia 2005 roku oraz na dzień 15 marca 2006 roku, a także

w oparciu o zeznania odwołujących: R. M. (1), B. M. i M. P. oraz w oparciu o opinię biegłego J. D..

Zeznania odwołujących Sąd uznał za jasne, rzeczowe oraz przekonujące, albowiem korespondują one ze sobą oraz ze zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym.

Sporządzoną w sprawie opinię Sąd w całości podzielił. Biegły wydał ją bowiem po szczegółowym przeanalizowaniu dostępnych dokumentów zgromadzonych w toku sprawy i należycie ją uzasadnił opierając się w tym względzie na posiadanej wiedzy.

W toku postępowania nie udało się wprawdzie – pomimo wskazówek Sądu Apelacyjnego – uzyskać dokumentacji księgowej spółki (...). Dokumentacja taka nie znajdowała się również w aktach uzyskanych z Prokuratury Apelacyjnej w (...) Okoliczność ta jednak

w ocenie Sądu nie może zmieniać dokonanej powyżej oceny opinii biegłego księgowego, który – co zresztą zaznaczył w treści opinii – bazował przy jej sporządzaniu na tożsamej dokumentacji, jaką miał do dyspozycji biegły sporządzający opinię w sprawie o sygn. akt III U 180/12, a zatem w ocenie Sądu brak jest podstaw do dyskredytowania tej opinii ze wskazanego powyżej powodu.

Także fakt kwestionowania opinii przez pozwany organ rentowy nie może prowadzić do zmiany oceny jej przydatności oraz fachowości. Zakład Ubezpieczeń Społecznych kontestując przydatność opinii zdaje się naciskać na dokonanie przez biegłego błędnej interpretacji przepisów prawa, co

w żadnym razie nie może odnieść zamierzonego skutku. Zaznaczyć bowiem trzeba, że ocena danego stanu faktycznego w kontekście konkretnych unormowań należy do Sądu, nie zaś do sporządzającego w sprawie opinię biegłego, dlatego też zarzuty te uznać trzeba za niezrozumiałe.

Powyższe okoliczności doprowadził także do oddalenia wniosku

o przesłuchanie biegłego, tym bardziej, że wniosek taki zgłoszony został dopiero na rozprawie w dniu 12 czerwca 2014 roku.

Rzeczowy materiał dowodowy nie budził wątpliwości Sądu, nie był też kwestionowany przez strony.

Zgodnie z art. 116 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r., poz. 749 j.t.) za zaległości podatkowe spółki

z ograniczoną odpowiedzialnością, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w organizacji, spółki akcyjnej lub spółki akcyjnej w organizacji odpowiadają solidarnie całym swoim majątkiem członkowie jej zarządu, jeżeli egzekucja

z majątku spółki okazała się w całości lub w części bezskuteczna, a członek zarządu:

1) nie wykazał, że:

a) we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie zapobiegające ogłoszeniu upadłości (postępowanie układowe) albo

b) niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości (postępowania układowego) nastąpiło bez jego winy;

2) nie wskazuje mienia spółki, z którego egzekucja umożliwi zaspokojenie zaległości podatkowych spółki w znacznej części.

Odpowiedzialność członków zarządu obejmuje zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu (art. 116 § 2 powołanej ustawy w poprzednim brzmieniu).

Zgodnie zaś z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 j.t.), przepis ten stosuje się do należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne. Natomiast z mocy art. 32 tejże ustawy, do składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych oraz na ubezpieczenie zdrowotne, w zakresie: ich poboru, egzekucji, wymierzania odsetek za zwłokę i dodatkowej opłaty, przepisów karnych, dokonywania zabezpieczeń na wszystkich nieruchomościach, ruchomościach i prawach zbywalnych dłużnika, odpowiedzialności osób trzecich i spadkobierców oraz stosowania ulg i umorzeń, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące składek na ubezpieczenie społeczne.

Zatem dla odpowiedzialności członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością za należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne, Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych konieczne jest spełnienie następujących przesłanek:

- 1) egzekucja z majątku spółki jest nieskuteczna w całości lub w części,
- 2) zaległości z tytułu składek wynikają z zobowiązań, które powstały w czasie pełnienia przez nich obowiązków członka zarządu,
- 3) nie zachodzą żadne z przesłanek wyłączających odpowiedzialność członka zarządu z art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej.

O bezskuteczności postępowania egzekucyjnego, w rozumieniu art. 116 ustawy Ordynacja podatkowa nie musi przesądzać wyłącznie umorzenie postępowania egzekucyjnego oraz wydanie, w jego konsekwencji, postanowienia w sprawie umorzenia tego postępowania. Mogą za tym przemawiać inne działania organu egzekucyjnego, niekoniecznie zakończone postanowieniem o umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Muszą one jednak nie pozostawiać żadnych wątpliwości co do tego, że egzekwowana wierzytelność nie może być zaspokojona z jakiegokolwiek części majątku spółki (vide: wyrok NSA z dnia 20 lutego 2007 roku, II FSK 233/06, publ. LEX nr 364426).

Bezskuteczność egzekucji – jako przesłanka odpowiedzialności na podstawie art. 116 ustawy Ordynacja podatkowa – występuje nie tylko w sytuacji umorzenia postępowania egzekucyjnego, ale również w razie umorzenia postępowania upadłościowego, a także odmowy jego wszczęcia (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 września 2010 roku, sygn. I UK 77/10, publ. LEX nr 653666, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 roku, sygn. II UK 89/10, publ. LEX nr 661520).

Z przeprowadzone postępowania dowodowego w sposób bezsprzeczny wynika, że należności określone w zaskarżonych decyzjach (na FUS za okres od 01/2006 – 02/2006, na FUZ za 01/2006 – 02/2006 i FP oraz FGŚP za okres 01/2006 – 02/2006) powstały w czasie pełnienia przez odwołujących obowiązków członków zarządu. Postępowania dowodowego wykazało przy tym że należności te nie mogą być egzekwowane, postępowanie egzekucyjne zostało umorzone – egzekucja wobec spółki (...) sp. z o. o. okazała się bezskuteczna.

W tej sytuacji należy uznać, iż zaistniała przesłanka odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki w postaci „bezskuteczności egzekucji”.

Stwierdzenie tej okoliczności nie może jednak – jak już powyżej podkreślono – prowadzić automatycznie do zaakceptowania stanowiska prezentowanego przez pozwany organ rentowy.

Jak już wskazano członek zarządu może uwolnić się od odpowiedzialności jeżeli wykaże przesłanki egzoneracyjne z art. 116 § 1 ustawy Ordynacja podatkowa.

W przedmiotowej sprawie poza sporem pozostaje, że odwołujący nie składali wniosku o ogłoszenie upadłości spółki (...), nie składali także wnioski o wszczęcie postępowania układowego.

Na odwołujących: M., P. i P. ciążył ciężar wykazania, że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości lub niewszczęcie postępowania zapobiegającego ogłoszeniu upadłości nastąpiło bez ich winy.

Zwrócić uwagę należy, że art. 116 § 1 Ordynacji podatkowej określając moment zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości posługuje się elastycznym i niedookreślonym zwrotem „właściwy czas”. Użycie przez ustawodawcę takiego określenia i brak odesłania wprost do przepisów Prawa upadłościowego nie jest przypadkowe i oznacza, że oceny, czy złożenie wniosku o upadłość nastąpiło we właściwym czasie należy dokonywać w okolicznościach indywidualnego przypadku, biorąc pod uwagę, iż powinno to nastąpić w takim momencie, aby chronić zagrożone interesy wierzycieli, tak żeby po ogłoszeniu upadłości mieli oni możliwość uzyskania równomiernego, choćby tylko częściowego, zaspokojenia z majątku Spółki, a nadto z uwzględnieniem celu, jakim uregulowanie zawarte w powołanym przepisie ma służyć, a którym jest ochrona należności publicznoprawnych.

Ustalenie, czy wniosek o ogłoszenie upadłości Spółki (...) sp. z o. o. został zgłoszony w odpowiednim czasie wymaga uwzględnienia przepisów regulujących podstawy oraz terminy do zgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości przedsiębiorcy, tj. ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2012 r., poz. 1112 j.t.).

Zgodnie z regulacją art. 10 powołanej ustawy upadłość ogłasza się w stosunku do dłużnika, który stał się niewypłacalny.

Zgodnie natomiast z regulacją art. 11 tej ustawy dłużnika uważa się za niewypłacalnego, jeżeli nie wykonuje swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, a dłużnika będącego osobą prawną uważa się za niewypłacalnego także wtedy, gdy jego zobowiązania przekroczą wartość jego majątku, nawet wówczas, gdy na bieżąco te zobowiązania wykonuje.

Art. 21 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze stanowi, że reprezentant dłużnika będącego osobą prawną jest obowiązany, nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia, w którym wystąpiła podstawa do ogłoszenia upadłości, zgłosić w sądzie wniosek o ogłoszenie upadłości.

W kontekście brzmienia wskazanych regulacji prawnych, uznać należy, że „właściwym czasem” nie jest ani krótkotrwałe wstrzymanie płacenia długów na skutek przejściowych trudności, ani też całkowite zaprzestanie płacenia długów w następstwie wyzbycia się przez podmiot gospodarczy całego (lub prawie całego) majątku, lecz chwila kiedy wiadomo już, że dłużnik nie będzie w stanie zaspokoić wszystkich swych zobowiązań. Określenie tej chwili powinno być – jak już wskazano – ustalone obiektywnie, w zależności od okoliczności konkretnego wypadku, w oparciu o okoliczności faktyczne każdej sprawy, dla określenia której nie ma znaczenia subiektywne przekonanie członków zarządu spółki.

Z przeprowadzone w sprawie postępowania dowodowego wynika, że w chwili sprzedaży udziałów przez odwołujących – zmiany zarządu majątek spółki wystarczał na zaspokojenie długów.

Powyższe potwierdziła przeprowadzona w sprawie opinia biegłego z dziedziny księgowości.

Biegły po dokonaniu szczegółowej analizy zebranego w sprawie materiału dowodowego wskazał, że zarówno na dzień 31 grudnia 2005 roku, jak i 15 marca 2006 roku zobowiązania spółki nie przekroczyły jej kapitału (nie wystąpił wówczas kapitał ujemny).

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że spółka (...) posiadała majątek trwały i obrotowy, który spieniężając mógł nie tylko pokryć zobowiązania, ale mógł dostarczyć także wolne środki finansowe.

Biegły wyliczył, że na dzień 15 marca 2006 roku spółka posiadała środki płynne w kwocie ponad 470.000 złotych .

Samo zatem niezapłacenie składek na ubezpieczenia społeczne za miesiące styczeń i luty 2006 roku nie może automatycznie prowadzić –

w świetle zaprezentowanych powyżej rozważań – do przyjęcia, że wystąpiły podstawy do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. Fakt niezapłacenia składek wiązać należy jedynie z przejściowymi trudnościami, które pozostają bez wpływu na konieczność zgłaszania wniosku o ogłoszenie upadłości.

Bez wpływu na powyższe rozważania mają także późniejsze kłopoty (...) spółki (...), w okresie kiedy odwołujący nie pełnili funkcji członków zarządu.

Konkludując stwierdzić trzeba, że odwołujący wykazali przesłanki uwalniające ich od tej odpowiedzialności za miesiące 01 – 02 2005 roku. Jednocześnie podkreślić należy, że w toku postępowania Zakład Ubezpieczeń Społecznych w piśmie procesowym z dnia 17 września 2013 roku wskazał, że składki za miesiąc grudzień 2005 roku zostały opłacone, stąd za ten miesiąc spółka nie posiadała zaległości z tytułu składek, co tym samym wyłącza odpowiedzialność członków zarządu, skoro brak było zobowiązań objętych zaskarżonymi decyzjami.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd na podstawie art. 477^{((14))} § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje w ten sposób, że stwierdził, iż odwołujący M. P., B. M. i R. M. (1) nie odpowiadają solidarnie za zaległości z tytułu składek i odsetek za zwłokę od tych zaległości, obciążające konto płatnika składek (...) sp. z o. o. z siedzibą w K.: z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne za okres 01/2006 – 02/2006, ubezpieczenie zdrowotne za okres 12/2005 – 02/2006 oraz z tytułu składek na Fundusz Pracy i Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za 01/2006 – 02/2006, w tym za 02/2006 dotyczący wszystkich składek solidarnie z M. S. (punkt I wyroku).

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w § 6 pkt 6 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 lutego 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 j.t.) w stosunku do M. P., który w toku postępowania reprezentowany był przez jednego pełnomocnika będącego adwokatem, a zasądzona kwota obejmuje koszty za postępowania pierwszoinstancyjne oraz postępowanie przez Sądem Apelacyjnym w Poznaniu. R. M. (1) i B. M. reprezentowani byli przez jednego pełnomocnika będącego radcą prawnym w postępowaniu prowadzonym pod sygn. akt III U 180/12 oraz w postępowaniu apelacyjnym, dlatego też Sąd zasądził na ich rzecz solidarnie kwotę 7.200 złotych w oparciu

o art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 6 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 j.t.). Z uwagi natomiast na fakt, że B. M. i R. M. (2) reprezentowani byli przez odrębnych pełnomocników będących adwokatami, Sąd w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c. orzekł na rzecz każdego z nich kwotę po 3.600 złotych w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c. w § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 lutego 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 j.t.) – punkt II wyroku.

SSO Anna Walczak – Sarnowska